Std. 3 Week 2

હું સમજું

ગુજરાતી

...

્ર

 'હું સમજું'... વિભાગમાં આપવામાં આવેલ પ્રવૃત્તિઓ દ્વારા અર્થગ્રહણને બળવત્તર કરવાનો હેતુ મુખ્ય છે. જેને ધ્યાનમાં લઈને વિવિધ અવાજ ઓળખવા, જોડકણાં, ઉખાણાં અને ફકરા વાંચન જેવી પ્રવૃત્તિઓ અહીં આપવામાં આવી છે.

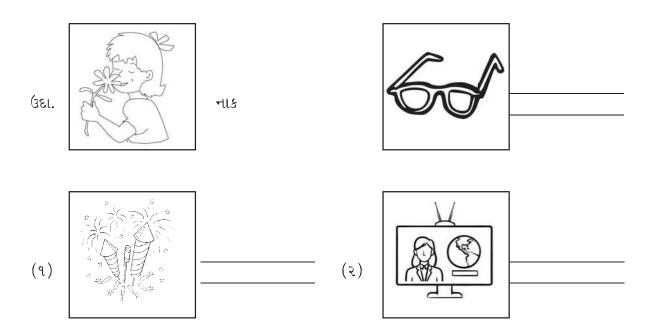
પ્રશ્ન-૧ અવાજ ઓળખીને લખો.

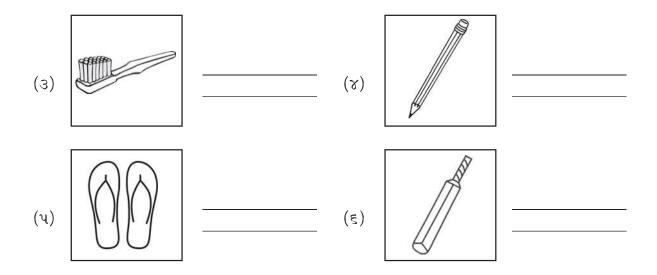
ઉદાહરણ : રેલગાડીનો અવાજ - છુક, છુક, છુક

(૧) \$2I\$ડાનો અવાજ
(૨) પાણીના ટીપાનો અવાજ
(૩) ચકલી બોલે
(૪) બિલાડી બોલે
(૫) દેડકો બોલે

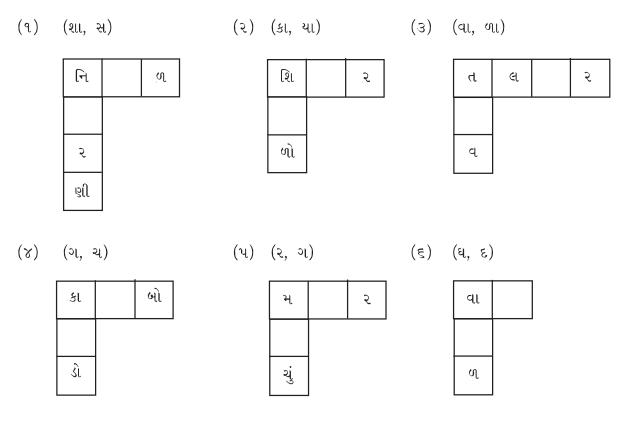
પ્રશ્ન-૨ ચિત્ર જોઈ કયા અંગનો ઉપયોગ કરીશું તે લખો.

(આંખ, હાથ, દાંત, કાન, પગ)

પ્રશ્ન-૩ યોગ્ય શબ્દ પસંદ કરી શબ્દકોયડો પૂરો કરો.

પ્રશ્ન-૪ વાંચીને જવાબ લખો. (જોડકણાં)

શિયાળે ટાઢ, ગોદડાં કાઢ, ટાઢ ટાઢ કરીએ નહીં, ટાઢનાં માર્યાં મરીએ નહીં

ઉનાળે તાપ, પંખો આપ ઊની ઊની લૂ વાય બાબો નળની નીચે નહાય

ચોમાસે પાણી, છત્રી આણી, છત્રી છે રૂડી, કાગડો થઈ ઊડી

- (૧) શિયાળામાં શું લાગે છે ?
- প._____
- (૨) મને ખૂબ ટાઢ લાગી. અહીં 'ટાઢ' એટલે ?
- જ.
- (૩) લૂ કઈ ઋતુમાં લાગે છે ?
- (૪) ઉપરનાં જોડકણાંમાં કઈ-કઈ ઋતુઓ છે ?
- ४.
- (૫) છત્રી તમે કઈ ઋતુમાં વાપરશો ?
- જ.

જ.

પ્રશ્ર-૫ મને ઓળખીને જવાબ લખો.

(૧) કરતી હું તો ચીં... ચીં... ચીં ઘરમાં બાંધું માળો, દાણા - જીવડાં ખાતાં - ખાતાં, ફરર ... ર ... જવાબ : (૨) મારા માટે લાવે ખમીસ,
બેની માટે સલવાર,
પપ્પાનાં એ બેન છે,
બોલો, એ કોણ છે ?
જવાબ :

(૩) હળ ચલાવે, ખેતર ખેડે,
 માટી ખાતર નાખે,
 ઠંડી ગરમી સહન કરીને,
 ધરતી લીલી રાખે.
 જવાબ :

(૫) હાથ લાકડી, આંખે ચશ્માં,
સૌથી મોટા છે એ ઘરમાં,
પપ્પાના એ પપ્પા થાય,
બોલો, એ મારે કોણ થાય ?
જવાબ :

(૪) આવી પેલી કૂ કૂ કરતી
 કયાં જઈને છુપાય ?
 આંબાડાળે બેઠી બેઠી,
 ગીતો મીઠાં ગાય !
 જવાબ :

પ્રશ્ન-૬ આપેલ ફકરો વાંચી પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

બંકુ અને પીંકુ. બંકુ મોટો, પીંકુ નાની. તેઓ ભણવા સાથે જાય અને સાથે આવે. બંકુ ચોથા ધોરણમાં ભણે. પીંકુ બીજા ધોરણમાં ભણે. આજે રવિવાર છે. શાળામાં રજા છે. તેઓ આજે સાંજે વહેલાં રમવા જશે.

પીંકુ કરતાં બંકુ નાનો છે કે મોટો ?
બંકુ કયા ધોરણમાં ભણે છે ?
બીજા ધોરણમાં કોણ ભણે છે ?
દર અઠવાડિયાના કયા વારે રજા હોય છે ?

૧પ

ગણિત

સંખ્યાજ્ઞાન

- આ એકમ માટે વિદ્યાર્થીઓને ૧૦૦ સુધીની સંખ્યાઓની ઓળખ, સંખ્યાઓનું શબ્દોમાં લેખન અને અંકમાં લેખન આવડવું જરૂરી છે. જેથી આ બાબતે જરૂરિયાત હોય તેવા વિદ્યાર્થીઓને યોગ્ય માર્ગદર્શન આપવું.
- ૧૦૦ સુધીની સંખ્યામાં ખૂટતી સંખ્યા, નાની-મોટી સંખ્યા, તરતની પછીની તરતની પહેલાંની સંખ્યા, વચ્ચેની સંખ્યા, સંખ્યા પરથી વિસ્તાર અને દશક-એકમ વગેરેને લગતી બાબતોનું વિદ્યાર્થીઓને જરૂરી પુનરાવર્તન કરાવવું અને યોગ્ય માર્ગદર્શન આપવું.
- આ એકમમાં આપેલી બાબતોની સંકલ્પનાઓ વિદ્યાર્થીઓમાં વધુ સ્પષ્ટ હશે તો સંખ્યાજ્ઞાનને લગતી પાયાની બાબતો શીખવામાં વિદ્યાર્થીઓને વધુ સરળતા રહેશે.

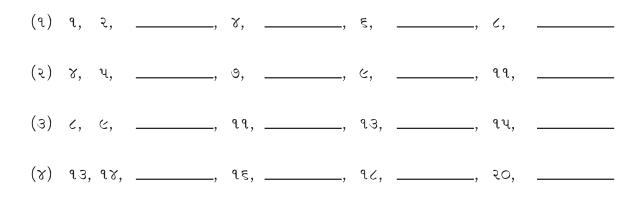
• સંખ્યાની ઓળખ

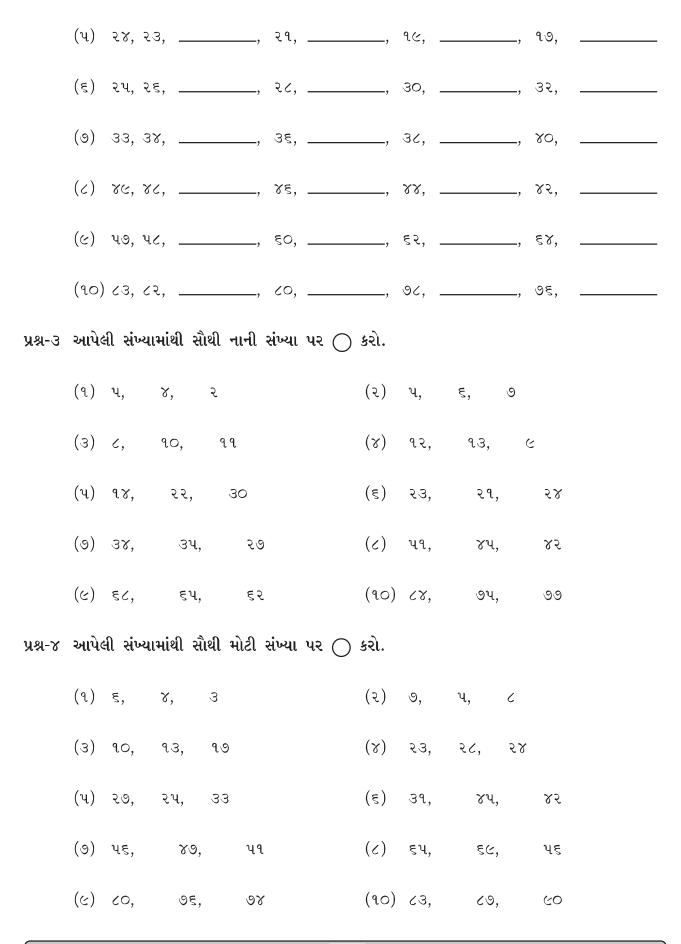
ર

પ્રશ્ન-૧ જોડકાં જોડો.

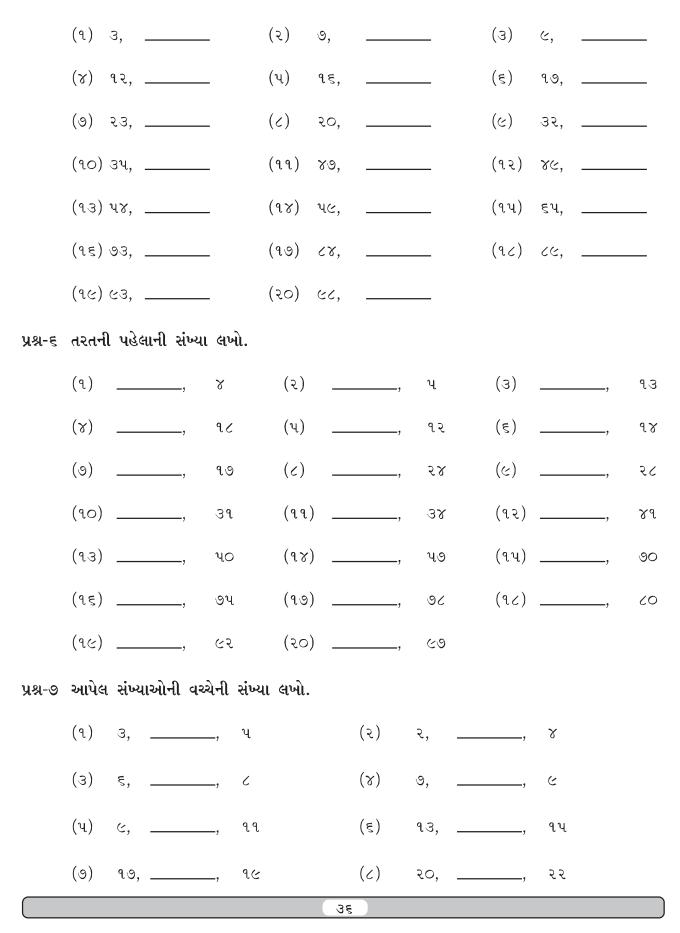
અ	બ	અ	બ
৩	પચાસ	પર	ચોર્યાસી
૧૯	સુડતાળીસ	ଽ୭	પંચાશું
રપ	ઓગણીસ	৩૪	બાવન
সও	સાત	८४	સડસઠ
૫૦	પચીસ	૯૫	ચુમોત્તેર

પ્રશ્ન-૨ ખૂટતી સંખ્યા લખો.

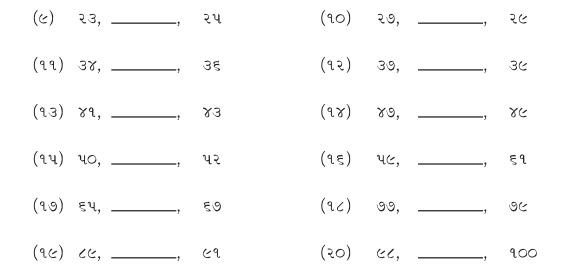
પ્રશ્ર-પ તરતની પછીની સંખ્યા લખો.

- (૯) ૪ એકમ ૨ દશકમાં વાદળી રંગ પૂરો.
- (૮) ૪ દશક ૬ એકમમાં લાલ રંગ પૂરો.
- (૭) ૭ દશક ૧ એકમમાં વાદળી રંગ પૂરો.
- (૬) ૨ દશક ૮ એકમમાં લાલ રંગ પૂરો.
- (૫) ૯ એકમ ૬ દશકમાં લાલ રંગ પૂરો.
- (૪) ૯ દશક ૨ એકમમાં વાદળી રંગ પૂરો.
- (૩) ૫ દશક ૩ એકમમાં લાલ રંગ પૂરો.
- (૨) ૩ દશક ૭ એકમમાં વાદળી રંગ પૂરો.
- (૧) ૧ દશક ૫ એકમમાં લાલ રંગ પૂરો.

પ૩	હર	૭૧
हए	૧૫	४९
૨૪	૨૮	ઉછ

પ્રશ્ન-૮ નીચે આપેલ સૂચના મુજબ ખાનામાં રંગ પૂરો.

શ્ર-૯	સંખ્યા	પર	યી	વિસ્ત	ાર ક	રો.			
	ઉદાહ	રશ	: ૧	પ	= _	٩	દશક	પ	એકમ
	(૧)	૧૨	=			દશક		એકમ	
	(૨)	१८	=			દશક		એકમ	
	(ε)	૨૨	=			દશક		એકમ	
	(४)	૨૪	=			દશક		એકમ	
	(૫)	૨૭	=			દશક		એકમ	
	(ε)	૨૯	=			દશક		એકમ	
	(୬)	૩૪	=			દશક		એકમ	
	(८)	૩૬	=			દશક		એકમ	
	(૯)	80	=			દશક		એકમ	
	(૧૦)	૪૫	=			દશક		એકમ	
	(૧૧)	୪૭	=			દશક		એકમ	
	(૧૨)	૫૦	=			દશક		એકમ	
	(૧૩)	૬૫	=			દશક		એકમ	
	(૧૪)	९७	=			દશક		એકમ	
	(૧૫)	૭૨	=			દશક		એકમ	
	(१९)	૭૫	=			દશક		એકમ	
	(୧૭)	٤८	=			દશક		એકમ	
	(१८)	૯૧	=			દશક		એકમ	
	(૧૯)	૯૫	=			દશક		એકમ	
	(૨૦)	৫৩	=			દશક	_		
								૩૮	

પ્રક્

૨૪	૭૧	८१		૯૫	৩૪	
<u></u> ४१	83	૩૧	88	1	ເຮ	
99	૩૨	90		૧૩	૭૩	
૭૫	33	ह४	પ૪	પ	Ŀ	
38	૨૧	२२		ર૩	૨૭	I
૩૫	૧૫	30	૩૫	ર	9	
35	૪૯	પ૯		हउ	<u>६</u> १	
૯૯	39	ଡ଼ୖ	૭૫	و	Ċ	
৩૪	32	٤٢	_	૯૧	૯૨	
ह१	ह४	ઉ૯	ह७	Ę	٢	
20	05	৫০		৫৩	Ű	15

પ્રશ્ન-૧૦ નીચે આપેલ સંખ્યાઓમાં જેનો દશકનો અંક ૩ હોય તે ખાનામાં લાલ રંગ પૂરો પછી નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

(१)	આપેલ	ચિત્રમાં	કયો	અંક	દેખાય	છે	?
\ °/	CC C-0		J		9 00 0	<u> </u>	•

 \rightarrow

 \rightarrow

(૨) એકમનો અંક ૯ આવતો હોય તેવી પાંચ સંખ્યાઓ શોધીને લખો.

- (૩) દશકનો અને એકમનો અંક સરખો હોય તેવી સંખ્યાઓ શોધીને લખો.
- (૪) એકમનો અંક ૦ હોય તેવી સંખ્યાઓ શોધીને લખો.
- \rightarrow

 \rightarrow

પ્રશ્ન-૧૧ ૧૦ = દશક ⁄ = એકમ હોય, તો બનતી સંખ્યા લખો. (3E163281 = 90) (9) (90) (90) = 32 $(\mathbf{q}) \quad \triangle \quad \triangle \quad \square \quad \triangle \quad \triangle$ = $(2) \square \triangle \square \triangle \square \triangle$ = $(3) \land \land \land \land \square \land \land \land \square \land \land \land$ $\triangle \square \square$ = = $(\mathbf{y}) \square \triangle \square \triangle \square \triangle \square \triangle \square$ \triangle = \Box \Box \triangle [$\square \triangle$ (ह) = $\Box \Box \Delta \Box$ (9) = $] \square \triangle \triangle \square]$ (८) = (૯) $\neg \land$ = $] \square \triangle \triangle \square$ (90)

80

=

 $\Box \land \land \land \land$

રફ કાર્ય

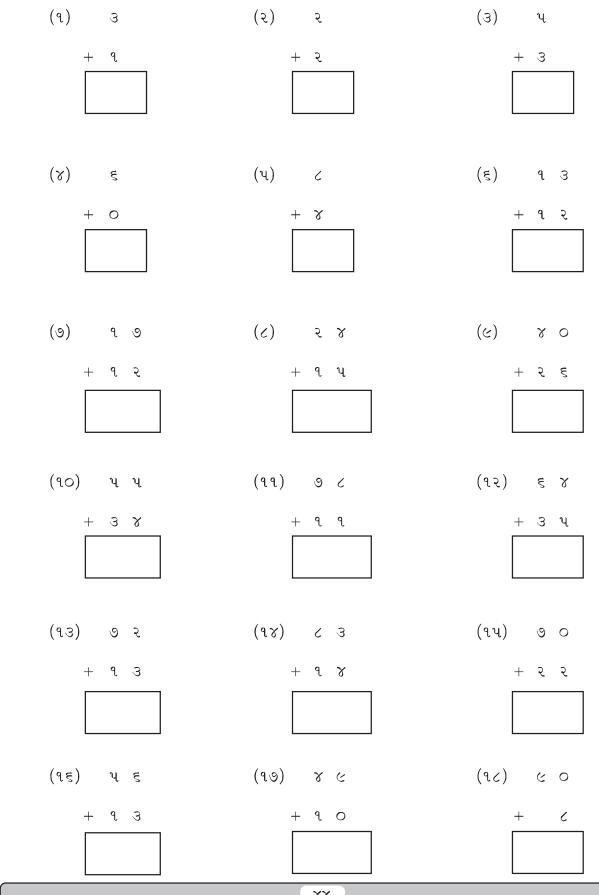
Э	સરવાળા
	એકમ માટે વિદ્યાર્થીઓને મૌખિક સરવાળા આવડવા જરૂરી છે, જેથી આ બાબતે જરૂરી રાવર્તન કરાવ <u>વ</u> ું.
• જે વર્દ્ય	વિદ્યાર્થીઓને એક અંકના એક અંક સાથેના, બે અંકના બે અંક સાથેના વદી વગરના અને વાળા સરવાળામાં જ્યાં મુશ્કેલી જણાતી હોય ત્યાં યોગ્ય માર્ગદર્શન આપવું. ઘાર્થીઓને વદીવાળા સરવાળાનો વધુ મહાવરો કરાવવો.
	ાડા સ્વરૂપે આપેલ સરવાળાના દાખલાનો ઉકેલ કેવી રીતે મેળવાય તે બાબત વિદ્યાર્થીઓને જાવવી.
	ડીં આપેલ ખાલી ખાનાઓમાં સંખ્યા મૂકી કેવી રીતે દાખલાનો ઉકેલ મેળવાય તે બાબત પશ યાર્થીઓને સમજાવી.
સ્પ	અંકના બે અંક સાથેના વદીવગરના અને વદીવાળા સરવાળાની સંકલ્પના વિદ્યાર્થીઓમાં વધુ ૨ હશે તો આજ બાબત ત્રણ અંક, ચાર અંક કે વધુ અંકના સરવાળા શીખવા માટે ખૂબ જ યોગી થશે.

- (૧) પ્રેમા પાસે ૩ લાલ દડા અને ૨ લીલા દડા છે, તો પ્રેમા પાસે કુલ કેટલા દડા છે ?
- (૨) એક ટોપલીમાં ૭ પાકી કેરી છે અને ૫ કાચી કેરી છે, તો કુલ કેટલી કેરીઓ થાય ?
- (૩) એક વર્ગખંડમાં ૧૨ છોકરીઓ અને ૧૦ છોકરાઓ છે, તો વર્ગખંડમાં કુલ કેટલા બાળકો છે ?
- (૪) નિમિષા પાસે ૧૭ ચોકલેટ છે. મિહિરે તેને ૨૦ ચોકલેટ આપી, તો નિમિષા પાસે કેટલી ચોકલેટ થાય ?

- (૫) ઈરફાન પાસે ૨૦ નોટબુક છે. તેનો ભાઈ તેને ૨૦ નોટબુક આપે, તો ઈરફાન પાસે કુલ કેટલી નોટબુક થાય ?
- (૬) મીના પાસે ૨૫ સ્લેટપેન છે. સીતા પાસે ૨૦ સ્લેટપેન છે, તો બંનેની ભેગી મળીને પાસે કુલ કેટલી સ્લેટપેન થશે ?
- (૭) શાળામાં મેદાનમાં ૧૦ ઝાડ લીમડાના છે અને ૩૫ અન્ય ઝાડ છે, તો શાળામાં કુલ કેટલા ઝાડ થાય ?
- (૮) એક બરણીમાં ૪૦ લખોટી છે. તેમાં બીજી ૨૦ લખોટી ઉમેરવામાં આવે, તો બરણીમાં કુલ કેટલી લખોટી થશે ?
- (૯) એક માળામાં ૪૫ મણકા છે. તેમાં બીજા ૧૫ મણકા ઉમેરવામાં આવે છે, તો માળામાં કુલ કેટલા મણકા થાય ?

(૧૦) એક બોક્ષમાં ૬૦ સાબુ છે, તેમાં બીજા ૩૦ સાબુ મૂકવામાં આવે છે, તો કુલ કેટલા સાબુ થાય ?

પ્રશ્ન-૨ સરવાળા કરો.

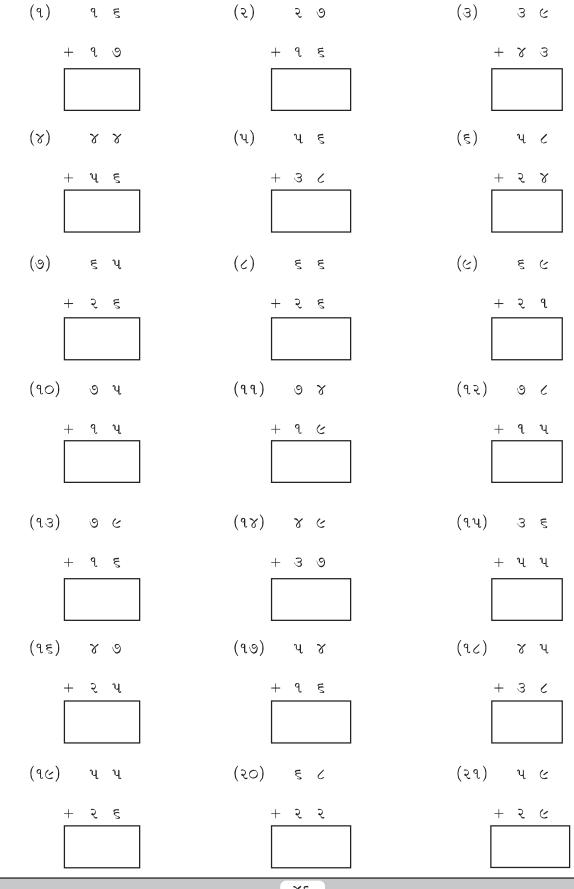

<u>४४</u>

(૧) ૨ + ૧ 	(२) 3 + २	(3) 8 + 3
(X) V + O	(પ) ૯ + પ	(इ) १४ + १०
(9) 92 + 90	(૮) ૨૧ + ૧૫	(८) ४२ + १०
(१०) ४५ + १२	(૧૧) ૫૪ + ૧૨	(१२) ह४ + २उ
(93) ८१ + १४	(૧૪) ૭૪ + ૨૩ ૪૫	(૧૫) ૬૮ + ૨૦

પ્રશ્ન-૩ સરવાળા કરો.

પ્રશ્ન-૪ સરવાળા કરો.

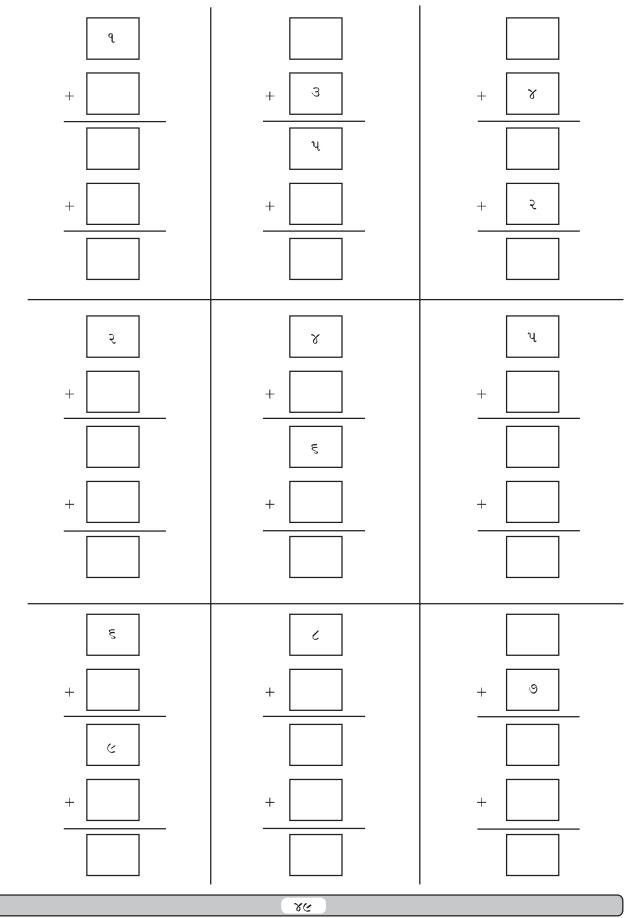
પ્રશ્ન-પ	સરવાળા	કરો.	
11 1		3700	

<pre>(१) १६ + १५</pre>	(२) २७ + १३	$(3) \exists \forall + \xi $
(૪) ૪૫ + ૩૫	(૫) ૫૩ + ૨૮	(६) ४५ + ४५
(૭) ૬૫ + ૧૭	(८) ६८ + २७	(८) ७७ + १३
(૧૦) ૩૫ + ૨૫	(११) १४ + ३७	(૧૨) ૫૪ + ૨૬
(૧૩) ૫૮ + ૨૩	35 + 37 (39) 80	(૧૫) ૪૫ + ૨૮

(१)	નરેશ પાસે ૪ પેન્સિલ છે. મહેશ તેને ૩ પેન્સિલ આપે, તો નરેશ પાસે કુલ કેટલી પેન્સિલ થશે ?	(2)	મગન પાસે ૬ લખોટી છે, આશા તેને ૭ લખોટી આપે, તો મગન પાસે કુલ કેટલી લખોટી થશે ?
(3)	ઘરના આગળના ભાગમાં ગુલાબના ૧૦ છોડ છે અને તેની પાછળના ભાગમાં ગુલાબના ૧૨ છોડ છે, તો બધા થઈને ગુલાબના કેટલા છોડ થાય ?	(४)	આશા પાસે ૨૦ ચોકલેટ છે, તેની મમ્મી તેને બીજી ૧૫ ચોકલેટ આપે છે, તો આશા પાસે કુલ કેટલી ચોકલેટ થશે ?
(૫)	હિનલ પાસે ૩૪ રૂપિયા છે. તેના દાદા તેને ૨૬ રૂપિયા આપે છે, તો હિનલ પાસે કુલ કેટલા રૂપિયા થશે ?	(٤)	એક શાળામાં ધોરણ ત્રીજામાં ૪૬ બાળકો છે અને ધોરણ ચોથામાં ૩૭ બાળકો છે, તો આ બંને ધોરણના કુલ બાળકો કેટલા થાય ?

પ્રશ્ન-૬ દાખલા ગણો.

પ્રશ્ન-૭ એક અંકની સંખ્યા મૂકી સરવાળો પૂરો કરો.

પ્રશ્ન-૮ સંખ્યા ચોરસ પર બે બટન / બે રબર / બે દાણા નાંખી મળતી બે સંખ્યાઓ નીચે આપેલ ખાલી ખાનામાં લખી તેમનો સરવાળો કરો.

-0 00				
	२४	૨૭	२०	38
	ઉર	પ૪	૧૨	ଡ଼ଽ
	પ્	٤٦	ţ	૭૨
	રહ	૩૫	୬୪	૧૪
	રપ	૧૪	૧૭	30
(१)	+	(२) +	(3)	(X) +
(૫)	+	(ξ) +	(ල) +	(c) +
(୯)	+	(90) +	(११)+	(૧૨) +

	જવાબો			
પ્રશ્ન-૪	(१)	(૨) ४૩	(3) ८२	(४) १००
	(૫) ૯૪	(٤) ٢٤	(૭) ૯૧	(૮) ૯૨
	(७) ७०	(१०) ୯୦	(૧૧) ૯૩	(૧૨) ૯૩
	(૧૩) ૯૫	(१४) ८६	(૧૫) ૯૧	(૧૬) ૭૨
	(୧୬) ୬୦	(१८) ८३	(૧૯) ૮૧	(२०) ७०
	(૨૧) ८८			
પ્રશ્ન-પ	(૧) ૩૧	(२) ४०	(૩) ૬૧	(४) ८०
	(૫) ૮૧	(ह) ୯୦	(૭) ૮૨	(૮) ૯૫
	(७) ७०	(90) EO	(૧૧) પ૧	(१२) ८०
	(१३) ८१	(१४) ७०	(૧૫) ૭૩	
પ્રશ્ન-૬	(૧) ૭ પેન્સિલ	(૨) ૧૩ લખોટી	(૩) ૨૨ છોડ	(૪) ૩૫ ચોકલેટ
	(૫) ૬૦ રૂપિયા	(૬) ૮૩ બાળકો		